

Les entitats ecologistes i Unió de pagesos s'oposen al projecte d'Ametller
Comunicat 29.11.2021

Aquest dilluns 29 de novembre, la plataforma ciutadana Stopagroparc amb el suport de Naturalistes de Gelida, Bosc Verd i Unió de Pagesos, ha fet pública la seva oposició al nou projecte Agroparc que el grup Ametller vol desenvolupar entre les poblacions de Gelida i Sant Llorenç d'Hortons.

L'any 2017 la Casa Ametller va posar sobre la taula un projecte agroparc de 121 ha que afectava profundament el territori, projecte que no va a prosperar al no disposar del sòl industrial per implantar tota la seva activitat. Després de 2 anys de silenci, el Grup Ametller ha reactivat el projecte duplicant la superfície, que passa de 121 ha a 258, i ha incorporat Can Joncoses -terreny agrícola requalificat com a sòl urbanitzable-, on pretén situar les plantes de producció i naus logístiques. L'anterior projecte ja va generar una forta oposició per part de la ciutadania, que va conduir a la creació de la plataforma StopAgroparc. De nou, s'ha regenerat un moviment social directament proporcional a l'expansió del projecte, amb més persones, més entitats i les idees més fermes que mai.

Els principals motius pels quals diem no a l'Agroparc són:

1) Es vol aplicar de forma esbiaixada el planejament territorial vigent.

La realització de l'Agroparc requereix d'una modificació del Pla Territorial Metropolità de Barcelona (PTMB) per un suposat interès territorial, que obre la porta a la transformació del paisatge i del sistema productiu del territori mitjançant la implantació d'agricultura intensiva i d'instal·lacions diverses que precisen de quantitats importants d'espai, d'energia i d'aigua.

Això posarà fi al consens de la preservació de l'economia, la biodiversitat, el paisatge i la identitat que el PTMB dona al nostre territori.

2) No farà ni agricultura ecològica ni una agricultura coherent amb el seu entorn.

Els cultius de l'Agroparc confrontaran terrenys de cultiu biodinàmic i ecològic, i petits cultius que s'integren en el territori i que conformen l'agricultura tradicional de la nostra comarca, de fet cal tenir en compte que forma part dels objectius aprovats pel pla estratègic de la DO Penedès, el compromís que a partir de la verema del 2025, el 100% del vi produït en aquesta DO ja sigui ecològic.

En aquest sentit, tot i que Ametller al·lega que produirà d'una manera "sostenible" i "respectuosa" amb el medi, els seus aliments no compten amb cap certificació que ofereixi garanties sobre la idea que es pretén transmetre als consumidors i als ciutadans en general.

3) Trenca el connector ecològic entre espais naturals protegits catalogats al PEIN (Roques Blanques i Montserrat i les Muntanyes de l'Ordal).

L'àmbit projectat per a l'Agroparc, el qual limita amb el riu Anoia, se situa dins el connector ecològic definit pel planejament territorial entre els espais d'interès natural de Roques Blanques i Montserrat fins a les Muntanyes de l'Ordal. Els connectors ecològics s'estableixen, segons la normativa, "*per garantir al màxim la permeabilitat ecològica entre les àrees amb interès natural*". Com que l'Agroparc comportarà un ús sobre-intensiu de l'espai, tant a nivell agropecuari com industrial i logístic, no respon a les necessitats actuals en matèria de biodiversitat i no és coherent amb el planejament territorial.

4) No respecta la zona de caça de l'Àguila cuabarrada i amenaça l'hàbitat d'altres espècies.

Es posarà en risc, l'Àguila cuabarrada, espècie protegida que es troba amenaçada i en preocupant regressió. L'Àguila troba en l'espai delimitat, inclòs el sòl urbanitzable de Can Joncoses, una àrea de caça preferent i propera a l'àrea de cria identificada a Gelida. Precisament, d'entre els factors d'amenaça de l'espècie es troben l'increment urbanístic i d'infraestructures i abandonament de l'agricultura extensiva (que suposen la pèrdua de qualitat de territoris, la reducció de preses o l'excés de pertorbacions).

Així mateix, l'àmbit projectat per a l'Agroparc serveix d'hàbitat i/o de zona de pas de més d'una vuitantena d'altres espècies protegides, que en la seva majoria, els últims anys han experimentat també un greu declivi derivat de diversos factors.

5) Implanta hivernacles i cultius de regadiu en una zona agrícola de secà.

Dins l'àmbit de l'Agroparc es planteja la construcció de 12ha "d'hivernacles tecnificats" en sòl no urbanitzable, al·legant que comptaran amb un sistema digitalitzat que permetrà una major eficiència en la producció. La realitat és, però, que aquest sistema de producció agrícola intensiva requerirà l'ús de més energia i major quantitat de recurs hídric que l'agricultura tradicional (i sostenible) de secà -com és la vinya-, a més de les altres conseqüències negatives que per al medi natural pot suposar aquest tipus d'edificació en l'entorn on es pretenen implantar.

6) Implanta 10 ha de plaques fotovoltaïques sobre terreny agrícola.

Es presenta la instal·lació de plaques solars com a novetat revolucionària i inofensiva, però tant l'extensió com la localització de les plaques fan inviable ecològicament la seva implantació. A part, cal tenir en compte l'oposició i el moviment social que ha esdevingut els últims mesos en contra de les centrals solars en sòl agrari.

7) No optimitza el sòl industrial existent i crearà una nova zona industrial innecessària.

Tot i que el terreny de Can Joncoses es va requalificar d'agrícola a urbanitzable, mai ha deixat de ser un espai amb valor ecològic i, malgrat la idea que es pretén estendre, no és un sòl erm ni abandonat. Per la zona de Can Joncoses discorre el corredor ecològic del Torrent de Can Joncoses, i s'hi troben totes les espècies de fauna mencionades anteriorment. De fet, el grup municipal ara al capdavant del govern local de Gelida, l'any 2019 declarava en el seu programa electoral que la indústria havia d'anar "*als polígons ja existents i on tenim molt espai disponible, sense malmetre Can Joncoses*". Aquesta posició sembla haver desaparegut des de les darreres eleccions guanyades.

Amb independència inclús del valor natural de la zona, hem de preguntar-nos: cal construir més naus industrials quan, a Gelida mateix, tenim naus edificades amb un nivell d'ocupació nul o insuficient? No té cap mena de sentit construir una zona industrial quan tenim naus buides i polígons en desús per tot el país i per tota la comarca (al Penedès tenim més de 200 ha de polígons construïts i desocupats).

8) S'incrementa en un 26% la superfície del sòl d'activitat de Can Juncoses.

Segons dades del propi projecte d'Ametller, actualment, el sòl d'activitat de la zona de Can Juncoses és de 13.0ha, tot i això en la seva nova proposta Agroparc, amb el pretext de preservar sòl especial de vinya, i sòl especial de valor natural (com és el connector ecològic del torrent de Can Juncoses) incrementen en un 26% aquest sòl d'activitat, fins a les 16.5ha. Passant així d'un polígon compacte a tres àrees d'activitat segregades que van de la font del Claro fins més enllà del pont de l'AVE i que necessàriament s'hauran d'interconnectar.

9) Suposa un important impacte paisatgístic i ambiental.

Gelida és la porta de l'Alt Penedès, el seu mosaic agroforestal i vinícola constitueix una frontera ambientalment preservada al sud de la regió metropolitana. Tanmateix, la implantació d'un paisatge AgriTech, vinculat a un polígon industrial i gestionat com un parc temàtic desdibuixa els límits d'activitat industrial que fins ara han estat circumscrits als polígons. Dispersant en el paisatge agrari les entrades de matèria, energia i residus relatius a una activitat d'aquesta magnitud industrial i turística s'introdueix un canvi determinant en la gestió del paisatge. La confluència del polígon de Can Juncoses amb les noves instal·lacions del parc agrícola que s'hi vincula crearà la necessitat de disposar de xarxes elèctriques, d'aigua i de comunicacions internes, amb les conseqüències associades com la contaminació acústica, la lumínica, i la produïda pels residus.

Es compromet, doncs, el rostre, la identitat, el caràcter i les relacions agroecològiques en un territori vulnerable, valuós i finit.

10) Comporta una forta pressió de mobilitat i humana sobre el territori.

Pel que fa a la mobilitat generada pel projecte Agroparc, cal tenir en compte que, d'una banda, es preveu un flux d'uns 90.000 visitants/any (equivalents a 250 visitants/dia) i 1.000 treballadors, i, d'altra banda, la magnitud i abastament del projecte suposarà una mobilitat motoritzada de mercaderies, tant per matèries primeres com per a envasos, productes elaborats i residus. El volum diari de vehicles pesats serà, sense cap mena de dubte, molt considerable. La intensificació de la mobilitat en la zona comportarà una pressió ambiental que serà evidentment negativa i perceptible tant directament com indirectament, amb una única carretera d'accés, la BV-2249, que no pot absorbir un flux de vehicles tan important i que a més passa pel mig d'un nucli habitat.

11) No és un sistema de cycle tancat.

Tot i que es promou l'Agroparc com a un projecte totalment sostenible i de cycle tancat, hi ha diversos factors que ens indiquen que això no serà una realitat. Cal contextualitzar i recordar l'abast de l'activitat d'Ametller. Per poder produir tot allò que es proposa dins l'Agroparc, caldrà fer arribar una quantitat enorme de productes provinents d'altres llocs, i, entre d'altres coses, es necessitarà una quantitat d'aigua molt superior a la que pot suportar el territori -recordem, a més, la implantació de cultius de regadiu en un sòl de secà-. En aquest context d'emergència climàtica, no resulta coherent desenvolupar i executar aquest tipus de metodologies.

12) Pretén simular un model de producció i comerç de proximitat i el perjudica.

En definitiva, l'Agroparc es desenvolupa sobre la base empresarial d'un model d'integració vertical de creixement sostingut, no sostenible, que desvirtua el valor de la proximitat i no es pot sustentar sense externalitats, malgrat que es presenti com a activitat de cycle tancat i sota l'aparença de la pagesia de kilòmetre 0.

Volem acabar amb una consideració final. Es tracta d'un projecte que té un interès purament d'expansió, inviable per les raons anteriorment exposades, que en cas de realitzar-se tindrà un impacte social i ecològic negatiu i irreversible. El camí són els projectes treballats sobre bases consolidades, on s'hagin establert relacions i sinèrgies progressives i ben assentades entre els agents socials locals de Gelida i Sant Llorenç.

#StopAgroparc 